

under selve rådsbehandlingen. Af betydning for forskellen i atmosfæren ved behandlingen af apartheidspørgsmålet og af spørgsmålet vedrørende Portugals oversøiske områder synes at være en voksende forståelse blandt de afrikanske stater af, at den portugisiske politik i de oversøiske områder ikke bygger på racediskriminering som den kendes andre steder. Som en anden psykologisk faktor, som næppe bør lades ude af betragtning kan nævnes, at de sociale og økonomiske forskelle mellem befolkningerne i de oversøiske områder og i Portugal selv ikke er så udprægede som mellem andre koloniområder og deres moderlande.

Forhandlingerne indledtes af *Tunesiens* og *Liberias* udenrigsminister. De to ministre omtalte efterårets drøftelser beklagede, at disse ikke havde ført til noget resultat og vendte sig mod den portugisiske forståelse af selvbestemmelsesretten, som befolkningens tilslutning til en bestemt politisk struktur, statsstyre og administrativ opbygning. Denne definition var ikke på nogen måde i overensstemmelse med den definition, som FN's højeste organer gang på gang havde givet. Begge indlæg sluttede med en opfordring til Sikkerhedsrådet om at træffe effektive forholdsregler til at gennemføre Sikkerhedsrådets resolution af 31. juli 1963.

Sovjetunionens repræsentant fandt, at Portugal i stedet for at efterkomme Sikkerhedsrådets resolution af 31. juli 1963 havde fortsat undertrykkelsespolitikken. Han erindrede om, at den portugisiske definition af selvbestemmelsesbegrebet var blevet forkastet af de nationalistiske ledere i Angola, Moçambique og Portugisisk Guinea. Den sovjetiske repræsentant sagde videre, at Portugal som et af de mest tilbagestående lande i Europa alene kunne fortsætte sin politik på grund af den hjælp, det modtog fra sine NATO-allierede. Han sluttede med at sige, at Portugal måtte respektere Sikkerhedsrådets resolution af 31. juli 1963, og at man for at sikre dette, måtte tage diplomatiske og andre forholdsregler i anvendelse.

Marokkos repræsentant anerkendte Generalsekretærens bestræbelser for at føre kontakterne mellem de afrikanske lande og Portugal til et positivt resultat. Disse kontakter havde imidlertid — trods de afrikanske repræsentanters gode vilje og den portugisiske udenrigsministers anerkendelsesværdige op-

træden — ikke ført til noget resultat. Det vigtigste spørgsmål var for afrikanerne forståelsen af begrebet selvbestemmelsesret. Afrikanerne havde ikke en egen definition af dette begreb, men henholdt sig til det internationalt anerkendte. Da den portugisiske definition var væsensforskellig herfra, var det forståeligt, at man fra afrikansk side havde besluttet at afbryde drøftelserne. Sikkerhedsrådet burde fortsat opfordre Portugal til at handle i overensstemmelse med FN's principper, men dette burde ske i en venskabelighedens ånd.

Den *portugisiske udenrigsminister* hævdede, at den af Portugal opstillede definition af selvbestemmelsesretten var anerkendt af FN i en række resolutioner, f. eks. Generalforsamlingens resolution 849 (IX) af 22. november 1954 vedr. *Grønland*. Hvis den afrikanske forståelse af selvbestemmelsesretten blev anerkendt, måtte det medføre, at andre spørgsmål — f. eks. om Grønland — måtte genoptages. Med hensyn til drøftelserne med de afrikanske stater bemærkede den portugisiske udenrigsminister, at de ikke var blevet afbrudt af Portugal, ligesom han erindrede om, at FN's Generalsekretær havde opfordret til en fortsættelse af kontakterne. Den portugisiske udenrigsminister sluttede med, at indbyde Generalsekretæren til at aflægge besøg i Angola og Moçambique for at gøre sig bekendt med forholdene ved selvsyn.

På rådets møde den 10. december 1963 fremlagde *Ghanas delegerede* med Marokko og Philippinerne som medforslagsstillere sålydende resolutionsforslag:

Sikkerhedsrådet, som

har behandlet den i dok. S/5448 indeholdte beretning fra Generalsekretæren,

erindrer om generalforsamlingens resolution 1541 (XV) af 15. december 1960,

endvidere erindrer om sin i dok. S/5380 af 31. juli indeholdte resolution,

med påskønnelse bemærker sig generalsekretærens bestræbelser på at skabe kontakt mellem repræsentanter for Portugal og for afrikanske stater,

1. beklager, at denne kontakt ikke har hidført de ønskede resultater, idet det ikke er lykkedes at nå til enighed om De forenede Nationers fortolkning af selvbestemmelsesretten,